

בס"ד עש"ק פרשת וישלח

י"ב כסלו תשע"ד לפ"ק

ה'ת	ה'ת"ג	ה'ת"ד	ה'ת"ה	ה'ת"ו	ה'ת"ז	ה'ת"ח	ה'ת"ט	ה'ת"י
5:57	5:35	5:18	4:04	ירושלים				
5:53	5:31	5:19	4:19	בני ברק				
5:53	5:31	5:17	4:08	חיפה				
5:54	5:32	5:20	4:20	אשדוד				
5:56	5:34	5:19	4:03	בית שמש				
5:56	5:34	5:20	4:21	קרית גת				

דברי תורה

לפרשת השבוע

פנינים יקרים • אמרי קודש - בעלזא • מושיב ונמושי • סיפור • היולדא דצדיקא

מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים" (רש"י). המפרשים תמהים, מדוע צריך היה יעקב לספר לעשו על מגוריו עם לבן, ועוד להוסיף ולהדגיש בפניו כי תר"ג מצוות שמרתי? וי"ל דבאמת צריך להבין כיצד מלאו לבו של עשו לצאת ולהלחם ביעקב אבינו, צא וראה כי אף המלכים האחרונים היו יראים לצאת ולהלחם בישראל, כמו שמצינו בנבוכדנצר וכדו'. אלא עשו חשב כי מאז בא יעקב לבית לבן והשתקע שם כ' שנים, בוודאי נמשך להיות כאנשי המקום ונדבק מטומאת לבן. מה עוד שעזב את ארץ ישראל ואף ביטל מצוות כיבוד אב, לכן מלאו לבו לצאת למלחמה נגדו. כדי למנוע את עשו מלהלחם כנגדו, שלח יעקב להודיעו: "עם לבן גרתי" - אכן הייתי בבית לבן שנים רבות, אך כל אותן שנים הייתי רק בבחינת גר' [כדרך שאומרים בהגדה של פסח: "ויגר שם - מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע במצרים אלא לגור שם"], וכן תר"ג מצוות שמרתי", ונותרתי בשלימות ללא כל שינוי והשפעה. (הגה"ק בעל חוות דעת ז"ע)

ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב וגו'. (לב, ה) כפל הלשון "לאמר כה תאמרון" צריך ביאור. גם מה שרז"ל האשימו ליעקב אבינו ע"ה איך קראו לעשו אדון אפילו שלא בפניו, הלא על שקראו אדוני בפניו אנו מצטערין. וזה היה ההכרח מפני איבה והפסת דעתו, אבל שלא בפניו איך עשה כן. על כן נראה לפרש דאדרבה, לא רצה לקרותו אדון שלא בפניו ולעבור על ברכת אביו "הוי גביר לאחיק", ומ"מ היה רצונו שיאמרו לו מוליכי המנחה בלשון הזה, פן יבער כמעט אפו של עשו. לכן התחכם ואמר להם שיאמרו לעשו - שיעקב צוה להם שיאמרו כה תאמרון לאדוני לעשו, [אבל הוא באמת לא קראהו אדון אף שלא בפניו], דהו"ל מילתא דשויה לתרווייהו, ודבר זה נראה נכון בפשט בס"ד. (ערוגת הבשם)

עם לבן גרתי... ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה. (לב, ה-ו) "גרתי בגימטריא תר"ג. כלומר, עם לבן הרשע גרתי ותר"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים" (רש"י). על קיום המצוות סיפר יעקב לעשו רק בדרך רמז, ואילו על עשירותו הוא סיפר בגלוי ואף הוכיח לו אותה בשלחו לו מנחה, וכל כך למה? כדי שאם ירצה עשו להרע לו ולהזיקו, יחפש לעשות זאת בגשמיות וברכוש, ולא ינסה לפגוע בו בעיניניים ורחניים. (הגה"ק החידושי הרי"ם ז"ע)

ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדוני למצוא חן בעיניך. (לב, ו) התמיהה ידועה, ובמה ימצא חן בעיניו בזה שסיגל נכסים לעצמו אחרי שהוא שונאו כל כך, אדרבה, זוהי סיבה לשנאה. אמנם יעקב רמז לו, כי באמת לא מגיע לו ולזרעו חלק בעולם הזה, ומה שיש להם ממון לבני ישראל, אין זה אלא כדי שיוכלו לפדות עצמם בעת צרה, על ידי שישחדו את האומות המצרות להם. וזהו שאמר לו: מה שיש לי "שור וחמור", הכל הוא רק בכדי לשחד אותך ו"למצוא חן בעיניך", וכפי שאכן ענה לו יעקב לעשו כששאלו: "מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי (להלן לג, ח), "ויאמר למצוא חן בעיני אדוני".

וישבו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו. (לב, ז) מלת "לאמר" לכאורה מיותרת. וגם אמרו "אל אחיך אל עשו" אחד מהם מיותר. ויתבאר על זה הדרך, כי הנה באמת עשו נודע שהיה מכבד את הוריו כמאמר חז"ל (בר"ר סג-ח) שעל כן אמר "יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב", אבל לא בחיי אביו, כי היה מכבדו וירא ממנו. ואם כן יקשה, איך יצא למלחמה עם ד' מאות איש נגד יעקב בחיי אביו. ואכן כי עשו רשע ערום היה, ויצא אל יעקב באהבה ואחווה כאדם היוצא לקראת אחיו עם אנשיו ומשמשי, אבל אורבו טמון בקרבו היה, שישים דמי מלחמה בשלום ויהרגו בפתע פתאום בלי נודע כלל אם מאתו היה או לא. (וצא ולמד ממה שכתב הרב הקדוש בעל אור החיים בפסוק (בראשית ד, ח) "ויאמר קין אל הבל אחי וגו'", שאמר לו דבר אחוה כאהבת אח לאחיו שלא יבין הבל בערמותו, ופתאום יפילו לבור שחת. ואמנם הנה המלאכים משרתי עליון הבינו זה, ועל כן השיבו אל יעקב - "לאמר", פירוש שאנו צריכים לומר לך איזה דבר הנסתר שראינו בשליחות זה, כי הנה "באנו אל אחיך" - שמראה עצמו כאילו אחיך הוא באהבה ואחווה, אבל באמת "אל עשו" הוא - אורבו טמון בקרבו כעשו

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו וגו'. ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה. ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצוא חן בעיניך. (לב, ז-ו) פירוש רש"י ז"ל - מלאכים, מלאכים ממש. "עם לבן גרתי" - לא נעשיתי שר וחשוב. דבר אחר גרתי תר"ג מצוות שמרתי. "ויהי לי שור וחמור" - אבא אמר לי מטל השמים ומשמני ארץ וזו אינו לא משמים ולא מן ארץ. ובתנחומא איתא, "שור" - זה יוסף שנאמר (דברים לג, יז) "בכור שורו הדר לו". "חמור" - זה משיח בן דוד שנאמר (זכריה ט, ט) "עני רוכב על החמור", עכ"ל. הדקדוקים המה רבים, א' שפירש"י ז"ל - מלאכים ממש, יש להבין למה באמת שלח יעקב מלאכים ממש אל עשו, והיה די לו בשליחות אנשים ולשום דבריו בפייהם איך יאמרו לעשו, ולא היה לו להטריח מלאכים ב' - "כה תאמרון לאדוני לעשו", למה לו ליעקב לאמר בביתו בדברו עם המלאכים "לאדוני", בשלמא מה שהם יאמרו לעשו ניחא שיאמרו "כה אמר עבדך כו'", אבל מה שדבר עם המלאכים בביתו, למה לו להזכיר לקראו "אדוני" ג' - "לעשו", הלמ"ד אין לו שחר, כך היה לו לומר - כה כו' לאדוני עשו. ד' - "עם לבן גרתי", פירש"י דבר אחר תר"ג מצוות שמרתי, ואם כן מה זה שאמר "למצוא חן בעיניך", וכי בשביל זה ישא חן בעיניו, אדרבה יכעיסו בדבר זה שהוא מתפאר בעצמו ששמר תר"ג מצוות, והוא כדי שיבין עשו שאינו מפחד ממנו. בשלמא לפירש ראשון שפירש"י ז"ל - לא נעשיתי שר וחשוב, הם דברי הכנעה, על ידי זה ימצא חן בעיניו, אבל לפי דבר אחר אינו עולה כהוגן "למצוא חן בעיניך". וגם לפי המדרש שפירש שור זה יוסף כו', גם כן אינו עולה כהוגן "למצוא חן בעיניך", שדברי אלה הם גם כן אזהרה שאין לו פחד כלל, שזכות הצדיקים יעמוד לו. אך הענין הוא, דהנה דרך הצדיק בדברו עם אנשים, אזי הוא מדקדק בדבריו להשכיל שיהיו דבריו נשמעים במשמעותיהם, אחד דברים כפשוטן לאיש המדבר עמו, שנית הוא עיקר - תוכן דבר שמכווין באותן הדברים שיהיו תפלה ותחנונים לפני המקום ב"ה וברוך שמו. והכוונה בזה שמסתיר דבריו של התפילה בהדבורים שמדבר עם האדם, ואינו מתפלל תפילתו הצורך לו בפירוש, הוא למען המקטרג, שלא יבין כוונתו בדבריו שמכניס בהם תפילה, ולא יקטרג עליו כי אינו יודע שזה הוא מתפלל. וע"פ הדברים האלה יעלה הכל על נכון. זה ששלח מלאכים ממש ולא אנשים שלוחים, כי כוונתו של יעקב היה שהמלאכים ידברו אל עשו דברים כאלה שיהיו דברי רצוי אל עשו, וגם שיהיו דברי רצון בתפילה ובתחנונים לפני המקום להיותם מליצי יושר לפני המקום ב"ה עבורו. ולכן היה נוח לו וטוב ליעקב לשלוח מלאכים ממש, כי מי הוא האיש שיוכל להיות מליץ יושר לפני ה' כמלאך ה' צבקות. וכדאיתא באמת במדרש שהמלאכים האלה היו מיכאל גבריאל רפאל שהם מליצי יושר תמיד על ישראל. וזהו שאמר יעקב אל המלאכים - "כה תאמרון", רוצה לומר באופן זה ובכוונה זאת תאמרון כל דבריכם אשר תדברון, דהיינו "לאדוני" - רוצה לומר שיהיה כוונתם לאדון הכל הוא הבורא יתעלה זכרו לעד. וגם דברים כפשוטן "לעשו" - שיהיה דברי רצוי לעשו. וזהו שאמר שיאמרו "כה אמר עבדך כו' עם לבן גרתי", שמלת גרתי משתמע לתרי אפי, דהיינו שהוא דברי מליצה לפניו יתברך שמו ששמר תר"ג מצוות, וזכות זה יעמוד לו שינצל מעשו. וגם דברים כפשוטן דברי רצוי והכנעה לעשו - שלא נעשיתי שר וחשוב. וזהו דבר האחר כו' תר"ג מצוות שמרתי כו', רוצה לומר שתכניסו ותכוונו בדבריכם שתאמרו לעשו "עם לבן גרתי", שהוא יבין כפשוטו כנ"ל, ואתם תכוונו עוד דבר אחר דהיינו להמליץ עבורי שתר"ג מצוות שמרתי. וכן "ויהי לי שור וחמור" גם כן על הכוונה הנ"ל, שלעשו יהיה משתמע כפשוטו שלא נתקיים בי ברכות אבי, אבל אתם תכוונו להזכיר לפניו יתברך שמו זכות הצדיקים הגדולים יוסף ומשיח בן דוד. "ואשלחה להגיד לאדוני למצוא חן" - רוצה לומר ויעקב היה גם כן מתפלל לפניו עתה בדברו עם המלאכים, ואמר זה שאשלחה, הוא שהעיקר כוונתו להגיד לאדוני בוראי ויוצרי, להזכיר לפניך זכותי וזכות הצדיקים למצוא חן בעיניך, והזוכר חסדי אבות יעלה זכרוני לפניו לרחמים ולרצון, אמן. (נועם אלימלך)

עם לבן גרתי. (לב, ה) "גרתי בגימטריא תר"ג. עם לבן הרשע גרתי ותר"ג

מעשיו מבקרין פנקסו, כמו כן מדה טובה מרובה מי שרואה ומבין שאינו בזכותו אין מחשבים לו מזכותו, ולכך על ידי זה שקטנתי מהחסדים, נמצא שכדאי אני עתה, כנ"ל.
(שפת אמת)

הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו וכו'. (לב, יב)

אמר יעקב אבינו ע"ה מתיירא אנכי "על שמתי אנכי אותו" דהיינו ששמתי את עצמי אותו ואמרת "אנכי עשו בכורך." (הרה"ק רבי ברוך ממעובדו ז"ע תק"י-י"ח"י כסלו תקע"ב)

כי יפגוש עשו אחי ושאלך לאמר למי אתה ואנה תלך וגו'. ואמרת לעבדך ליעקב מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו וגו'. (לב, יח-יט) הנה, בתחילת התקרבות האדם לה', כשהיצר הרע מתגבר עליו, יחשוב האדם שבעבודתו לה' יגיעו גם טובות העולם הזה, "ובזה מוכנע היצר הרע שלא לקטר אותו על דבקותו בה', ואחר כך כשכבר מדבק עצמו בה', אז עבודתו רק לעשות נחת רוח ליוצרו, ולא לטובת עולם הזה". וזהו הרמז: "כי יפגוש עשו אחי ושאלך לאמר למי", דהיינו היצר הרע שמכונה בשם עשו שיפגוש במלאכי יעקב, הם מחשבות קדושות של יעקב, שממנו נבראו מלאכים והוא יקטר למחשבות: "אנה תלך". "ואמרת לעבדך ליעקב", אנו מלאכי יעקב, שבאמצעות מעשיו הטובים אנו נבראים, ואל תקטר ליעקב על מעשיו הטובים, כי "מנחה הוא שלוחה לאדוני לעשו", שגם לך נוגע הטוב, שבאמצעות מעשיו הטובים יגיע לו עולם הזה, שעולם הזה היא מנחת היצר הרע.

ויאבק איש עמו עד עלות השחר. (לב, כה)

סימן לבנים שלא יצלו ממלחמתו של עשו וקטרוגו עד עלות השחר עד ביאת המשיח. והענין, שאע"פ שהיו כמה גאולות, ממצרים ומבבל מ"מ עדיין היצ"ר השטן מרקד, ונחרב ביהמ"ק, ולא יפטרו ממנו לגמרי רק בזמן הגאולה האחרונה, שתהיה בזמן עלות השחר. והנה איתא במדרש (בא): בעוה"ז עשה להם ניסים בלילה על שם שהוא נס עובר, אבל לעתיד יעשה להם ניסים ביום, ע"ש שהוא נס קיים. והיינו, כי הלילה והחושך רומז לגלות, והיום והאור רומז לגאולה, ככתוב: "ואור בוקר יזרח שמש", לכן כל הגאולות וההצלות שהיו לישראל עד עתה היו כולן בלילה, וזה לסימן שעדיין הן בלילה, באמצע הגלות ועדיין חובת שיעבוד עליהם, וההצלה היא זמנית נס עובר, אבל הגאולה העתידה ב"ב תהיה כאור "בוקר" שחלף הלך החושך והלילה והלך לו השיעבוד. וזה מה שאנו מבקשים: "שבענו בבוקר חסדך" שנזכר כבר שתהיה ישועתנו בבוקר, לא כמו שעתה בתוך הלילה, ואז: "ונרננה ונשמחה בכל ימינו" השמחה תהיה קיימת לעד. (בית הלוי)

ויותר יעקב לבדו. (לב, כה)

איתא במדרש (ב"ר פ' עז א) על ויותר יעקב "לבדו", ונשגב ד' "לבדו" (ישעיה ב, יא), "ויותר יעקב לבדו", מלשון הותיר, דהיינו שהותיר יעקב לבניו אחריו עד סוף כל הדורות את התקווה והציפיה לעת אשר יקויים ונשגב ד' לבדו ביום ההוא. (הרה"ק רבי ברוך ממעובדו ז"ע תק"י-י"ח"י כסלו תקע"ב)

ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל. (לב, כט)

פירש את דברי רבי יהושע שאמר לתלמידיו (הוריות א): "כמדומין אתם ששררה אני נותן לכם, עבדות אני נותן לכם", על פי מה שמסופר בגמרא (ברכות לד): "מעשה ברבי חנינא בן דוסא שהלך ללמוד תורה אצל רבי יוחנן בן זכאי, וחלה בנו של ריב"ז. אמר לו: חנינא בני, בקש עליו רחמים ויחיה, הניח ראשו בין ברכיו ובקש עליו רחמים ויחיה, אמר ריב"ז: אלמלי הטיח בן זכאי את ראשו בין ברכיו כל היום כולו, לא היו משגיחים עליו. אמרה לו אשתו: וכי חנינא גדול ממך? אמר לה: לאו, אלא הוא דומה כעבד לפני המלך (שכנסנו ויוצא שלא ברשות רש"י), ואני דומה כשר לפני המלך (שאינו רגיל לבוא לפניו)". נמצא, הגם שמעלת שר גדולה משל עבד, יש לו לעבד מעלה יתירה, שיכול להיכנס אל המלך כל אימת שירצה. וזהו שאמר רבי יהושע לתלמידיו, לא רק "שררה אני נותן לכם" בחינת שר, אלא אף "עבדות אני נותן לכם" שתהיו בבחינת עבד, לפעול תמיד טובות על כלל ישראל, גם בזמן שאין שר יכול לפעול. עד כאן דבריו הקדושים. ולפי זה יתפרשו דברי המלאך שאמר: "לא יעקב יאמר עוד שמך", לשון שפלות, "כי אם ישראל" לשון שררה, אולם פן לא יתראה יעקב להיות בבחינת שר, שהרי עבד יש לו מעלה יתירה, שיכול להיכנס בכל עת, לכן אמר לו: "כי שרית עם אלקים", מלבד שיש לך מעלת השר, תהיה לך גם מעלת העבד, "ועם אנשים ותוכל" שתוכל להתפלל על אנשים בכל עת ותהיה נענה בתפלתך כעבד. (הגה"ק רבי מאיר אריק זצ"ל)

ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צולע על ירכו. (לב, לב)

כבר הקשו, הלא השמש ריפאתו מצלעתו, ולמה א"כ אמר אחר "ויזרח לו השמש" - "והוא צולע על ירכו", ועוד, קודם (בפסוק לא) כתיב "פניאל" ביו"ד, וכאן "פנואל" בוי"ו. ונראה לרמז, כי שורש העבירה בא רח"ל מחמת חוסר האמונה ב"שוית" ה' לנגדי תמיד" (תהלים טז, ח), שהקב"ה עומד עליו ומסתכל במעשיו, וזהו לשון עבירה - שמעביר את ה' מנגד פניו. "אמנם כל

הרשע. "וגם הולך לקראתך" - כאדם הולך לקראת אחיו, כעין מה שנאמר (שמות ד, יד) "הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמה בלבו". אבל "וד' מאות איש עמו" - כלומר כי כולם הולכים בזה שעמו להתנהג כאח ולחשוב מחשבות און ומרמה. ועל כן צריך אתה מאוד לזהר בשמירתך ולפקוח עיניך עליו ועליהם.

ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה. (לב, ט)

הכתוב מבאר לנו כלל גדול בעבודת ה' "מה שאמר א"י הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר ז"י"ע: שלא יתעקש אדם לדאוג ולהתעצב על מכשול אחד חלילה, כי זהו העצבות היא עצת היצר, להפילו ולהכשילו יותר ח"ו, רק העיקר להזהר מכאן ולהבא שלא יקלקל עוד חלילה, ויוסיף בתורה ותפלה ותשובה בשמחה וחיות, וממילא יתוקן מה שעבר". משל למה הדבר דומה, לסוחר שעומד בחנותו ביום השוק, והגנבים אורבים מבחוץ, ושולחים נער אחד משלהם, שיחטוף חפץ אחד ויברח, כדי שהסוחר ירדוף אחריו, ובתוך כך יבואו הם ויבזו את כל החנות. אמנם סוחר שהוא פיקח ויודע תחבולות אלו, אומר אל לבו, יחזיק לו הלה מה שחטף, ואינו רודף אחריו, אלא שומר חנותו מכאן ולהבא, ונושא ונותן ומרויח, וכך מתמלא ההיזק בכפלי כפלים. וכמו כן הוא בעבודת ה'. המתעצב ומתעסק עם חטאיו ישאר בעירום ובחוסר כל. לא כן המשכיל בעבודת ה', ישוב מיד לעבודתו לעסוק בתורה ומצוות בשמחה, ובמשך הזמן יתוקן הכל. זהו שרמז כאן הכתוב: "אם יבוא עשו" הוא היצר הרע "אל המחנה האחת והכהו" שיכשיל את האדם באיזה חטא ח"ו, "לא יתיאש עצמו ממה שעבר, רק יראה שיהיה המחנה הנשאר לפליטה" להכשיר מעשיו מכאן ולהבא, וממילא יתוקן מה שעבר".

והיה המחנה הנשאר לפליטה וגו'. (לב, ט)

פירש"י ז"ל: "התקין עצמו לשלשה דברים, לדורון תפלה ולמלחמה" וכו'. יש לדקדק, הלא הסדר בפסוק הוא קודם: "והיה המחנה הנשאר לפליטה" שהוא המלחמה, ואח"כ "אלקי אבי אברהם" שהוא התפלה, ואח"כ "ותעבור המנחה" שהוא הדורון, ולמה אם כן שינה רש"י ז"ל הסדר וכתב תחלה דורון, אח"כ תפלה ולבסוף מלחמה, שלא כסדר הכתוב, והלא דבר הוא. ונראה כי שמעתי מכבוד אבי מורי שליט"א (הג"ר שמואל צבי זצ"ל ראב"ד מונקאטש) כי הג' דברים אלו רומז איך להנצל מעשו הוא היצר הרע: א. הוא הדורון - לומר ליצה"ר כי אין כוונתו לפרוש את עצמו לגמרי מן העולם הזה... רק לאחוז בזה ובזה, דהיינו לעסוק גם בגשמיות עוה"ז באכילה ושתייה ומשא ומתן וכדו', רק מכל מקום [שיהיה הכל ע"פ התורה, ולעשות הכל לשם שמים, וכמ"ש (משלי ג, ו) 'בכל דרכיך דעהו וגו', ובה יעשה שלום עם היצה"ר. ב. הוא התפלה להתפלל אל השי"ת שיצילוהו מהיצר הרע וכו'. ואם כל זה לא יועיל, והיצה"ר יסיתנו ח"ו לחטא, אז הוא בעל כרחך המלחמה להלחם נגדו. עד כאן שמעתי רק שאני הרחבתי הדברים בעזה"י. והנה יעקב אבינו ע"ה שכחו גדול, לקח בתחלה העצה השלישית, שהיא המלחמה, ללחום נגדו בתוקף: "והיה המחנה הנשאר לפליטה", ואח"כ התפלה להשי"ת שינצל משר של עשו הוא היצה"ר, ואח"כ הפריש הדורון ותעבור המנחה. ואמנם רש"י ז"ל רוצה ללמדנו, לרוב העולם, שאין להם כח זה, ואם יתחיל במלחמה ח"ו יתגבר כנגדו, לכן הראשית הוא לדורון, ואח"כ לתפלה להתפלל להשי"ת, ואם ח"ו כל זה לא יועיל, אז מהכרח אל המלחמה.

קטונתי מכל החסדים וגו'. (לב, יא)

נראה לפרש על פי מה שמעתי ממוורי הצדיק וקדוש מלובלין ז"י"ע שפירש הפסוק בתהלים (כב, כה): "כי לא בזה ולא שקץ ענות עני", שלא רק אדם גדול המחזיק עצמו לכלום, נחשב אצל השי"ת לעניו, אלא גם מי שהוא באמת עני בדעת, אבל הוא מכיר בחסרונו ומקטין עצמו, גם הוא חשוב אצל השי"ת ונקרא עניו. וביאר בזה דברי הגמרא (סוטה מט): "משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא. אמר ליה רב יוסף לתנא: לא תיתני ענוה, דאיכא אנא", וצריך להבין פשר דברי רב יוסף, דלכאורה אין לך גאות גדולה מזו. אלא כוונתו היתה, שלא רק ענותנותו של רבי שלמרות שהיה גדול מאד החזיק עצמו לכלום נקראת ענוה, אלא גם אדם כמוני, שאני מלא חסרונות, ואין לי במה להתגאות, אף על פי כן גם זאת נחשבת כענוה. והנה, מצד הדין אכן לא היה נחשב לעניו אלא מי שהוא גדול ואעפ"כ משים עצמו כאין, אך חסד הבורא ית' הוא, שגם ענותנותו של עני תהא נכללת במדת הענוה. וזהו שאמר יעקב אבינו בגודל צדקתו: "קטונתי" מה שאני נחשב לעניו הוא "מכל החסדים" זה אחד מחסדי הבורא ית"ש, כי יעקב החזיק עצמו כעני שאין לו במה להתגאות.

קטנתי מכל החסדים ומכל האמת וגו'. (לב, יא)

יש לפרש דבספר דברי אמת כתוב "קטנתי" - על ידי "החסדים ואמת" כו'. ויש להוסיף על דבריו, כי המדה נותנת כשבא האדם האדם לעניויות והכנעה באמת על ידי חסדיו יתברך, שמתבונן שאין כדאי כטיפה מן הים, על ידי זה אין מנכין מזכויותיו. כעין שכתבו חז"ל (ברכות נה) הסומך על

לרמוז לעשיו שאין הוא מאותן שנותנים מתנה כדי לקבל מתנה, רק אמר קח נא את ברכתי אשר הובאת לך דוקא, שאני הבאתי לך המתנה ולא לי כדי שאקבל ממך, והטעם כי חנני אלקים וכי יש לי כל, שאני לא צריך למתנה שלך כי יש לי הכל לרוב, והבן. (שבת סופר תרי"ג ט"ו-ט"ז כסלו תרס"ז)

ויבא יעקב שלם. (לג, יח)

שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו (רש"י ז"ל) ויש לבאר מאמר זה באופן נפלא. שלשה דברים הללו שמונו חז"ל, כי מהם ניצל יעקב, מכוונים כלפי השלושה כוכבי לכת, שבתאי, לבנה ומאדים, אשר כל תפקידם הוא להרע ולהזיק. 'מאדים' ממונה על שפיכות דמים, 'שלם בגופו', 'שבתאי' על הפסד ממונו, 'שלם בממונו', ו'לבנה' על שכחת התורה, 'שלם בתורתו'. באו חז"ל ולמדונו שיעקב אבינו לרוב צדקותו, נהפכו לו כל השלושה הכוכבים לטובה. כמו שאמרו חז"ל "צדיקים מהפכים את מידת הדין לרחמים" (מד"ר בראשית פ' לג). לכן נאמר "ויבא יעקב שלם", "שלם" ראשי תיבות 'שבתאי' 'לבנה' ו'מאדים', אשר מכחם היה הוא "שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו" היפך טבעם הרגיל. (הגה"ק האלוקי רבי שמשון מאוסטרופוליא ז"ע)

ויקרא לו אל אלהי ישראל. (לג, כ)

אמרו רבותינו ז"ל (מגילה יח). מנין שהקדוש ברוך הוא קרא ליעקב אל שנאמר ויקרא לו ליעקב אל, ומי קראו אל אלהי ישראל הענין יבואר, שלא תאמר חס ושלום זה שיעקב נקרא אל לעבוד לו חלילה לומר כן. ויבואר למה נאמר כאן דווקא אלהי ישראל ולמה דווקא שם זה, כי אל הוא לשון תקיף ובעל היכולת. והנה ידוע צדיק מושל ביראת אלהים (שמואל ב' כג, ג) מי מושל בי צדיק (מועד קטן טז): נמצא כביכול הצדיק מושל על גזירותיו של הקדוש ברוך הוא לבטל הגזירה רעה מישראל ולהפוך לטובה, ובאמת זה הוא הרצון העליון לאהבת ישראל שהצדיק יבטל הגזירה רעה לטובה. וזהו מי קראו ליעקב אל, שיהא בידו היכולת לבטל הנגזר למעלה לטובות ישראל, אלהי ישראל הרוצה בטובתן של ישראל ואין חפץ ברעתם רק להשפיע להם כל הטוב. (קדושת לוי, וכן איתא בשם רבו המגיד הגדול ממעריטש ז"ע)

ויענו בני יעקב את שכם ואת חמור אביו במרמה וגו'. (לד, יג)

ופירש רש"י ז"ל, במרמה - בחכמה, עכ"ל. ויש להבין מה זה החכמה? ועוד שבטי י-ה יעשו במרמה וישנו את דבורם. ויש לומר דאמרו בגמ' (ע"ז כז). "המול ימול", וזה שמל את עצמו על ידי ערל, אינו בר נימול. ולזה אמרו אצל אברהם אבינו ע"ה - "זכרות עמו הברית" (נחמיה ט, ח), שכביכול ב"ה כרת עמו את הברית (בר"ר מט, ב), היינו שנימול על ידי כביכול ב"ה. ונאמר אצל אברהם אבינו ע"ה "וימל אברהם את אנשי ביתו", מה זה שנימולו אתו? אך מצד שהוא היה מהול היה הוא יכול למול את אנשי ביתו. וזהו "וכל אנשי ביתו נימולו אתו", היינו על ידו, שהוא היה מהול. לזה כוון רש"י ז"ל "בחכמה", שאמרו - אם אתם תהיו כמונו להמול לכם כל זכר (לד, טו), ופירש"י ז"ל להמול אינו לשון לפעול אלא לשון להפעל, היינו שיהיו נימולים על ידי אחר שהוא מהול, כמו שאנחנו נימולים על ידי אחד המל. ולו היו עושין כך להמול כל זכר על ידי המל, בודאי שבטי י-ה לא יעשו עולה, ולא היו משנים את דבורם, אבל שכם וחמור מלו את עצמו על ידי ערל. וזהו שפירש"י ז"ל במרמה - בחכמה, היינו החכמה שאמרו בלשון זה, שלא הבינו שאמרו "אם אתם תהיו כמונו", היינו שדוקא המל ימול אתכם כמ"ש בגמרא, והם הלכו ומלו את עצמם על ידי ערל. וזה שאמרו בכפל לשון בני יעקב - "אם לא תשמעו אלינו להמול לכם כל זכר", להמול דייקא כמו שפירש רש"י ז"ל, שלא אמרו להם להיות נימול, אך לשון להמול שהוא לשון להפעל, שימולו את עצמם על ידי המל, וזה החכמה - שכם וחמור לא הבינו זאת. ובאמת בני יעקב לא שינו את התנאי, והבן. (אור יצחק)

ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו וגו' בני יעקב באו על החללים ויבזו וגו'. (לד, כה-כז) יש לדקדק למה נעשתה ההריגה ע"י שמעון ולוי לחוד בלי השתתפות יתר השבטים, והביזה נעשתה ע"י השבטים. וגם יש להבין למה גער יעקב בשמעון ולוי על מעשיהם, במאי פליגי. ונראה דיעקב היה חושש שאנשי שכם מלו א"ע לשם שמים והם גרים גמורים, וא"כ אסור להרגם (ואף שחטאו קודם הגירות, הלא קיי"ל בסנהדרין דף ע"א דב"נ שחטא ואח"כ נתגייר פטור דשנתנה דינו), אך שמעון ולוי סברו שלא מלו עצמם לשם גירות, רק משום שרצו להתחתן ביעקב, וכיון שגויים המה נהרגין על עון גניבה ועל עון דינים וכו' כמבואר בראשונים. ולכן שמעון ולוי שסברו שגויים המה, הם לא שללו את נכסי אנשי שכם, שכן אמרין בקדושין (דף י"ז) שאף הגוי יש לו יורשים, וא"כ אם יקחו נכסיהן הרי זה גזל עכו"ם דאסור. אבל שאר בני יעקב סברו כאביהם שהיו גרים גמורים, והגר אין לו יורשים ונכסיו הפקר, על כן בני יעקב באו על החללים ויבזו אותם, כי אין כאן איסור גזל כלל. (חתם סופר)

ויאמר לו אלוקים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל וגו'. (לה, י) בגמרא (ברכות יג) אמרין כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה. אלא

זה הוא חלילה דוקא אצל רשעי ארץ שאין להם בושה אח"כ כלל, המה הן בכלל הסתרת פנים, אבל מי שיש לו בושה ומרגיש במום שעשה בנפשו, עי"ז הוא ממשיך תיכף הארות פנים, כי אני אשכון את דכא (ע"פ ישע"י נז, טו) וכמו שדרשו חז"ל (נדרים כ.) "ובעבור תהיה יראתו על פניכם" (שמות כ, יז) - זו הבושה, שהיא יראה הניכרת על פני אדם, היינו שנתייחד עי"ז הפנים העליון אל פני האדם. וזהו הרמז: "ויקרא יעקב שם המקום פניאל" - כשיעקב קורא שם המקום ב"ה והולך בדרך הטוב, אז הוא נגד פנים שלמעלה - "כי ראיתי אלקים פנים אל פנים". אמנם: "ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל" - אפילו כאשר עבר ופנה עצמו מדרך הטוב הלילה ("פנואל" שפנה עצמו מכנגד פני אל), עם כל זה, אם מרגיש במומו "והוא צולע על ירכו" ומתבייש במה שפגם, זו עצמה היא הרפואה וזריחת שמש הבהירות לרפאותו.

וישא את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך ויאמר

הילדים אשר חנן אלוקים את עבדך. (לה, ה) ואפשר יש לבאר בהקדים דברי חז"ל במד"ר שעל ידי שקרא ליעקב "אל" נמצא הוא מלך, ומותר למלך שישתמש בשרביטו של מלך ואין לו חטא בשתי אחיות, ודוק כי קצתו. ואפשר שמפני זה לא רדף עשו אחר יעקב קודם זה עשרים שנה, בחשבו שלא יכול לו, כי מקיים תורה ומצות. ואם מפני שנשא שתי אחיות, הלא אין לרחל ילדים, נמצא היא איילונית ואין קידושין תופסין בה. אמנם כאשר ילדה רחל את יוסף, נמצא יש להרהר שחטא יעקב בשתי אחיות, לכך עתה בא לקראתו. ואפשר דזה אמר (לעיל ל, כה) "ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף", ומפרש רש"י ז"ל - משנולד שטנו של עשו דייקא, רצה לומר זה הילד אשר עשו מתעורר עבורו, ולסוף נופל בידו, ודוק. אז ירא יעקב פן יבוא עשו אל בית לבן להלחם בו, ואז יהיה לו המלחמה פנים ואחור. לכך אמר "שלחני ואלכה", ויפטר מזאב אחד, ולפחות ילחום באחד זה עשו. ואפשר זה אמר המלאך אליו - אל תירא מחטא ב' אחיות להיות מקום לעשו לאחוז בך ח"ו, כי "לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל" רצה לומר בארץ אשר אתה הולך שם תקרא "ישראל", משא"כ בארם נהרים היה שמך "יעקב", וא"כ היית בחו"ל, ובחו"ל אין נוהגים המצות הזאת כמש"כ הרמב"ן על התורה בענין זה, ודוק. (אור פני משה)

ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך. (לה, ט)

מה תמוהה הנהגתו של עשו הרשע, המסרב לקבל מתנות מידו של יעקב אבינו, עד שיעקב נאלץ להפציר בו שוב ושוב לקבל את מנחתו. האמנם הפך עשו הרשע לישונא מתנות? וי"ל דנפסק בשולחן ערוך (ח"מ סי' קמב סעיף א, ברמ"א שם): "אף על פי שאין חזקה בפחות מג' שנים... אם המחזיק שלח דורון למערער מפירות שאוכל וקיבלן ממנו הוי חזקה מיד, שאם היה הקרקע שלו לא הוי ליה לקבלם בתורת דורון אלא היה לו ליקח הכל". היינו, אם הקרקע אכן של המערער ואילו המחזיק יושב בה כגזולן, לא היה המערער מקבל ממנו מפירות השדה כדורון, אלא היה תובע את כל הפירות. והנה, שרו של עשו הבטיח ליעקב לאחר היאבקותו עמו: "לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל", ופירש רש"י: "לא יאמר עוד שהברכות באו לך בעקבה ורמיה, כי אם בשררה וגילוי פנים". כלומר, שוב לא יהיה ערעור על הברכות שקיבל יעקב, ואף עשו יודה לו על כך. לכן כאשר שלח לו יעקב את המנחה מרכושו הרב שזכה לו בשל הברכות שברכו אביו, הרי אם עשו יקבל ממנו את הדורון, יהווה הדבר הודאה על כך שיעקב זכה ברכושו בדין ושוב לא יוכל עשו לערער על הנכסים ולטעון שהם מגיעים לו, מכח ברכותיו של אבא. זו הסיבה שעשו סירב לקבל את המנחה, ואילו יעקב הפציר בו לקבלה, כדי שתהיה בכך הודאה על הברכות. (כתנות אור)

כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלוקים ותרצני. (לה, י)

קשה הדבר לומר על יעקב אבינו שיוציא מפיו דבר שאינו, הגם שהיה מחמת היראה. וגם ביותר יוקשה לדמות פני הרשע לפני אלקים וכו'. וגם רבותינו במדרשים דרשו בזה, ולי הקטן גם כן יש לי לפרש, דכוונתו "כי על כן ראיתי פניך", רצה לומר מה שאתה רואה שאני מסתכל בפניך, הלא אסור להסתכל בפני אדם וכו', הוא "כראות פני אלקים", כי השכינה עברה לפני יעקב כמו שדרשו על "והוא עבר לפניהם". על כן מה שהיה נראה לעין, שיעקב מסתכל בפניו, הוא לא היה, רק שראה פני אלקים ההולך לפניו. ויתפרש "כראות" כ"ף הזמן, רצה לומר אני רואה פני השכינה, ואז אני רשאי להסתכל בפניך, כי איני רואה אותך רק את השכינה. (אגרא דכלה)

קח נא את ברכתי אשר הובאת לך כי חנני אלקים וכי יש לי כל. (לה, יא)

יש לדקדק שאמר אשר הובאת לך, אשר הוא לכאורה מיותר. וביותר קשה שאמר כי חנני אלקים וכי יש לי כל, אדרבה בעבור זה יקטן בעיני עשיו ערך המתנה, כי יותר חשובה המתנה אם האדם נותן אותה אע"פ שאין לה עושר לרוב, אבל אם יש לו הכל אין חשובה כ"כ המתנה. אבל נראה לעניות דעתי דהנה אפשר שהאדם נותן המתנה יען שיועד שיקבל גם הוא מתנה מהמקבל, והנסיין ילמדנו, והנה הנותן מתנה על אופן זה, הוא נותן לעצמו ולא לחבירו, יען שרק למען בצע נתן מתנתו. ויעקב רצה

וזהו שאמר הכתוב הגם ששמך יעקב כנ"ל שהוא לשון עקב ועונה, מכל מקום לא יקרא שמך יעקב, כלומר לא לעולם כי אם לפעמים ישראל יהיה שמך ותתנשא בדרך "כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל". (עבודת ישראל)

אלה אלופי בני עשו וגו' אלוף צפו. (לו, טו)

הנה ידוע (עי' קב הישר פרק ק"ב בשם המקובלים) שהקליפה היותר גדולה מכל האלופים של עשו הוא האלוף צפו. ואין אפשר להמתיקו, זהו על ידי פרשת נשא שהוא הפרשה היותר גדולה שבתורה שיש בו קע"ו פסוקים כמנין הגימטריא של צפ"ו, ועל ידי מזמור קי"ט שהוא המזמור היותר גדול שבתהלים שגם בו יש קע"ו פסוקים, ועל ידי מסכת בבא בתרא שהוא המסכתא היותר גדולה שבש"ס בבלי שיש בו קע"ו דפים, כולם מכוונים נגד הקליפה של צפו שבגימ' קע"ו, ועל ידיהם יכולים להמתיק הקליפה הגדולה הזו.

מדברי רבותה"ק מבעלזא

בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו. ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני. ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב. ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל. (לב, כח-ל) ובמדרש: "ויותר יעקב לבדו, אין כאלו ישרון רוכב שמים בעזרך..." ר' ברכיה בשם ר' סימון אמר, אין כאלו, ומי כאלו, ישרון ישראל סבא, מה הקב"ה כתוב בו 'ונשגב ה' לבדו, אף יעקב ויותר יעקב לבדו". וצריך ביאור כונת המדרש. ויש לפרש, דהנה כל עבודת האדם והתגברותו על יצרו הוא רק מכת עזר השי"ת, כמו שאמרו רז"ל: "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו... ואלמלא הקב"ה שעוזר לו אינו יכול לו", וממילא אין לאדם להעלות על דעתו, גם אם השיג איזו מדרגה כל שהיא, שזה מכחו וכבר פעל ועשה משהו בעבודת השי"ת, כי מצד עצמו אין בכח האדם לעשות כלום, ורק הרצון הטוב וההכנה לעבודת השי"ת, הוא מצד האדם, ואילו המעשה הוא מכת עזר השי"ת, וכמו שאמרו רז"ל "הבא לטהר מסייעין אותו". אמנם כל זה אמור רק באנשים כערכנו, אבל ישנם אנשים רמי המעלה, שהגיעו למדרגה נעלית מאד, והיא שביכלתם להתגבר על כל הנסיונות ועל כל המניעות בכח עצמם בלבד, ואינם זקוקים עוד לעזר אלוקי בזה, בבחינת מה שנאמר באברהם אבינו: "התהלך לפני והיה תמים", וכן: "ה' אשר התהלכתי לפניו", וכמו שפירש רש"י: "אברהם היה מתחזק ומהלך בצדקו מאליו". וכמו כן יעקב אבינו היה במדרגה זו, והיינו שהיה מתגבר על כל הנסיונות בכח עצמו, וזהו: "ויותר יעקב לבדו", ולכאורה אין שייך לומר "לבדו", הלא "לית אתר פנוי מיניה", והאדם אף פעם אינו לבד, אלא הכונה שבשעה זו, כשעמד בפני נסיון קשה מאד, ללחום נגד שרו של עשו, שהוא הס"מ נסתלקו מימנו כל המדרגות שזכה להן עד עתה, וכן זכות אבותיו והשמייה שהבטיח לו השי"ת, והוצרך להתגבר בכוחו עצמו בלבד.

ועל כן כתיב: "ויותר יעקב לבדו", פירוש, שנאשר לבדו בלי מדרגות ובלא שום זכות וללא סיעתא דשמיא, "וויאבק איש עמו עד עלות השחר", ועמד כגבור מלחמה בכחות עצמו להתגבר על המלאך. והוא שאמרו במדרש: "אין כאלו, ומי כאלו ישרון ישראל סבא, מה הקב"ה כתוב בו 'ונשגב ה' לבדו, אף יעקב ויותר יעקב לבדו", והיינו שיעקב היה בבחינת אל, כיון שהתגבר על המלאך בכחות עצמו בלא כל סיוע, בדוגמה של מעלה כביכול שאינו צריך לסיוע. וירא כי לא יכול לו", אחר שראה שרו של עשו מדרגתו הגדולה של יעקב אבינו, אחר שהתגבר על כל הנסיונות והפיתויים והמניעות שהערים לו בדרכו בכח עצמו לבד, "ויגע בכף ירכו", והיינו שעל כל פנים יוצאי ירכו לא יוכלו לעמוד במלחמתם כנגדו בכחות עצמם בלבד, אלא יצטרכו לעזר השי"ת על כל צעד ושעל, ואלמלי יעזבם השי"ת, ולו אף לרגע אחד, לא יוכלו לעמוד בפני הנסיונות, לא בפני נסיונות גשמיים ולא בפני נסיונות רוחניים. וזהו ההבדל בין השם "יעקב" לבין השם "ישראל", והיינו ש"יעקב" רומז על המדרגה הקטנה, בשעה שעדיין היה זקוק לעזר אלוקי, והוא דכתיב: "ויקרא שמו יעקב", וברש"י: "הקב"ה קרא שמו יעקב", דהנה בשמו של אדם נרמזת כל מהותו, ובשמו של יעקב רמוזה כל צדקתו ובשמו של עשו רמוזה רשעתו, וזהו: "הקב"ה, דייקא, קרא שמו יעקב", פירוש, שבלידתו היתה צדקתו בעזר אלקי, ואילו לאחר שהגיע למדרגה הנעלית שלא היה צריך לעזר השי"ת להתגבר על היצר הרע, נקרא שמו "ישראל, כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל", כלומר, בכחות עצמו התגבר על המלאך, שרו של עשו, ועל כל המניעות שהיו לו מעשו ומלבן. והנה בקריאת השם "ישראל" מצינו שינוי בין דברי המלאך: "לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל", למאמר הקב"ה: "ויאמר לו אלקים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך",

וי"ל הענין בזה, על פי מה שאמרו רז"ל: "הקורא לאברהם אברם עובר בעשה, שנאמר 'והיה שמך אברהם...' אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב הכי נמי, שאני התם דאהדיה קרא", וצריך ביאור למה באברהם נעקר לגימ' השם "אברם", ואילו ביעקב אבינו לא נעקר השם "יעקב", אלא נתוסף לו השם "ישראל". וי"ל הטעם בזה, כי אצל יעקב אבינו נשארה לדורות בחינת השם "יעקב", הרומו על צדקתו בעזר אלקי, כאמור, מה שאין כן אצל אברהם אבינו

מעתה הקורא לישראל יעקב הכי נמי, שאני התם דאהדיה קרא, וקשה למה באמת אהדיה קרא. וי"ל דבשלמא לאברהם שניתוסף רק ה' בשמו רצה הקב"ה שלא שתנה שמו רק אברהם. וכן הקורא לשרה שרי שנשאר לה השם דמקודם רק שנתנה אות י' וגם אות י' ניתוסף ביהושע וכפירש"י לעיל (יז, ה), מה שאין כן ישראל אם לא אהדיה קרא היה נשכח שם יעקב ממנו מכל וכל לכן אמר הכתוב שמך יעקב, כלומר זה שמך לעולם ואף על פי כן ישראל יהיה שמך. ועוד נראה לומר שמרמז על הצדיק העובד ה' שצריך להיות בחי"ע עקב ועונה ולדעת כי הוא אין ואפס. אמנם לפעמים צריך הצדיק להתחזק ולעמוד על עמדו לעורר רחמי המלכים והשרים י"ה לבטל גזירות רעות מעל אחינו בני ישראל ולסתום פי המקטרגים וכמ"ש רשב"י בספר הזוהר בר יוחאי בעלמא, וכמו ששמענו בדרך זה ממורנו החסיד הצדיק אלימלך זצ"ל. ולא שהתנשאו רוחם בזה באמת רק הוי מרוממים ומנשאים את עצמם להמתיק הדינים ולעמוד כתריס נגדם.

ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו. (לב, ח)

מוראו של יעקב הי' לאחר ששמע שעשו כל מהותו פירוד, ריב ומדון, בא לקראתו באחדות, וארבע מאות איש עמו כולם כאחד חברים, והרי מצינו שהאחדות כוחה גדול כמו שאמרו ז"ל (בראשית רבה ל, ו) גדול השלום שאפילו ישראל עובדים עכו"ם ושלום ביניהם, אמר המקום כביכול איני יכול לשלוט בהם, כיון ששלום ביניהם שנאמר: חבור עצבים אפרים הנח לו (הושע ד, יז) ולפיכך נתיירא יעקב. אמנם יעקב אבינו תפס אומנתו של עשו, שהוא הפירוד, ובניגוד לעשו שתפס אומנות יעקב שהיא האחדות, עשה הוא מעשה של פירוד: ויחץ את העם אשר אתו, בכדי לעורר את הפירוד במחנה עשו, ובכך יזכה להנצל ממנו, שהרי כך מצינו בבלעם הרשע (רש"י במדבר לא, ח): הוא בא על ישראל והחליף אומנתו באומנותם, שאין נושעים אלא בפייהם וע"י תפלה ובקשה, ובא הוא ותפש אומנותם לקללם בפיו, אף הם באו עליו והחליפו אומנותם באומנות האומות שבאין בחרב שנאמר ועל חרבך תחיה.

ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה. (לב, ט) פירש"י: "והיה המחנה הנשאר לפליטה על כרחו, כי אלחם עמו". יש להבין מנין הבטחון לו שיהיה לפליטה; כן יש להבין שינוי הלשון שנכתב: "האחת" בלשון נקבה, "והכהו" בלשון זכר. ואף שרש"י ז"ל עמד בזה ופירש כי "מחנה משמש לשון זכר ולשון נקבה", מכל מקום כמה שאפשר צריך לתרץ. **ויש לפרש** הענין על פי מה שנאמר (ויקרא כו, ח) "ורדפו מכם חמשה מאה", דהיינו, שכל אחד יאה לו כח להתגבר על עשרים. והנה מחנה יעקב מנה אז שבעה עשר נפש, הוא וארבעת נשיו, אחד עשר ילדיו ודינה בתו. ולכן נתיירא יעקב, היאך יוכל לעמוד עמו נגד ארבע מאות איש של עשו שהרי לפי החשבון יש בכח שבעה עשר להתגבר רק על שלש מאות וארבעים. מה עשה יעקב אבינו בגודל חכמתו, חצה את העם לשני מחנות, וחישב שמסתמא גם עשו יעשה כן, לחלק את מחנהו לשנים, כדי להעמיד מערכה מול מערכה. ויעקב העמיד רוב, דהיינו עשרה או י"א אנשים במחנה הראשון, ואז אם יבא חצי מחנה עשו עליהם, מאתיים איש, יוכלו בקלות להתגבר עליהם, כמו שנזכר בברכה: "ורדפו מכם חמשה מאה". ואחר שאלו יפלו לפניו, ישארו במחנה עשו רק מאתיים הנוותרים, ואז יתחברו שני מחנות יעקב כאחד ויכניעו גם אותם, כיון שיהיו יותר מאחד כנגד עשרים. וזהו שאמר: "אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו" והכהו מוסב על עשו, שמחנה יעקב יכה אותו ואת אשר עמו, וממילא "והיה המחנה הנשאר לפליטה" בעל כרחו, כי על המחנה השני של עשו בודאי יוכלו בנקל להתגבר, כנ"ל, שהרי יהיו ביחד שבעה עשר אנשים, ועל ידי זה ישארו כולם לפליטה גדולה.

ותעבור המנחה על פניו. (לב, כב)

פירש"י ז"ל (בשם ב"ר עונח), אף הוא שרוי בכעס שהי' צריך לכל זה. מאחר ששלח דורון לעשו, וכדבריהם ז"ל (תנחומא וישלח) שהתקין עצמו לתפילה, לדורון, ולמלחמה, נתיירא יעקב שמא בעקבות הדורון יחשבו בניו שיש מקום להתקרב אל עשו, לפיכך אף הוא שרוי בכעס שהי' צריך לכל זה במטרה להראות לבניו שמשלוח הדורון הוא על אצו ועל חמתו, וחלילה להם לטעות ולחשוב שניתן להתקרב אל עשו הרשע, שהרי רואים הם כיצד אביהם שרוי בכעס, וממילא לא יעלה על דעתם אפילו במשהו של התקרבות לאותו רשע.

ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני. (לב, כז)

מעשה אבות הוא סימן לבנים. והנה כי כן ראינו שיעקב אבינו ע"ה, כשנאבק איש עמו ויאמר 'לא אשלחך כי אם ברכתני', ופירש רש"י (בפסוק כט) שהמלאך בכה והתחנן לפניו 'בית אל ימצאנו ושם ידבר עמנו' (הושע יב, ה), כי זהו מדרכו של היצר ומתחבולותיו כשרואה שאינו יכול לו לאדם, על כל פנים רוצה הוא לדחות אותו על זמן מאוחר. אבל יעקב אבינו לא הניח ליצרו להכשילו אפילו בזה, ואמר לו: "לא אשלחך כי אם ברכתני".

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר. וירא כי לא יכל לו

ראויים לברכה, ולפיכך לא רצה להמתין לו עד בואם לבית אל, אלא דווקא כעת כאשר שמו הוא עדיין יעקב יברכהו, כך שהברכה תחול על כולם ללא יוצא מן הכלל, ועל כרחו הודה לו עליה, וברכו כרצונו ללא הגבלה. (כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א ז"ע) **ויבן לו בית**. (לג, יז). אי בזוה"ק דאתקין תפלת ערבית כדקא יאות. ביאור הדברים הוא בהקדם מה שמצינו (ברכות לד, ב): חציף עלי מאן דמצלי בשדה, ופירש"י ז"ל בבקעה, שכשהוא במקום צניעות חל עליו אימת מלך ולבו נשבר. והקשו התוס' (ד"ה חציף): והרי ביצחק נאמר: ויצא יצחק לשוח בשדה, ואז תיקן תפלת מנחה, ותירצו שתפלת יצחק היתה בהר המוריה, והר המוריה שאני, וביאר כ"ק מרן אדמו"ר מהר"ד ז"ע כוונת דבריהם, שלפיכך הותר להתפלל שם אף שהמקום לא הי' מוקף מחיצות, כי סגולת המקום לעורר יראה. והוסיף עוד, שאפשר לומר שיצחק הי' רשאי להתפלל גם במקום שאין מחיצות, משום שהיראה היא מדתו של יצחק, ולפיכך גם במקום שאין בו מחיצות חלה עליו אימת מלך ולבו נשבר. ולפי"ז יתבאר לנו היטיב מאמר הזה"ק, כי על אף שיעקב תיקן תפלת ערבית כשהתפלל בהר המוריה, עם כל זאת הי' שרוי בספק, אם גם לו הותר להתפלל בהר המוריה אפי' שאין בו מחיצות, וטעם ההיתר הוא, כי המקום מעורר יראה, או רק לאביו הותר זאת, לפיכך כאשר בנה בית ותיקן מחיצות, הי' תפלתו היא שלימה והגונה מכל הבחינות, ועל כך אמרו: ויבן לו בית דאתקין תפלת ערבית כדקא יאות, שבבנין הבית הושלם תיקונו של תפלת ערבית. (כ"ק הגה"ק מהר"ם מבילגוריא ז"ע)

שנעקר השם "אברם" לגמרי, וזוה יש לבאר השינוי בדברי המלאך ממאמר השי"ת, כי המלאך רצה שישאר לו השם "ישראל" בלבד, המורה על מדרגתו הנעלית שהתגבר על כל הנסיונות מכח עצמו, שכן קדושה זאת לא יוכל להמשיך לבניו אחריו, כאמור, ואילו הקב"ה אמר לו: "שמך יעקב", כלומר, ישאר לו גם השם "יעקב" המורה על מדרגה הקטנה, שהוא התגברות על היצר הרע בכח עזר אלקי (עי' "אור החיים" הק' שם), וקדושה זאת יהיה בכחו להמשיך גם לזרעו אחריו.

ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל. (לב, כט) פירש"י ז"ל בכה המלאך ויתחנן לו, ונתחנן שבית אל ימצאנו ושם ידבר עמו, המתן לי עד שידבר עמו ולא רצה יעקב, ועל כרחו הודה לו עליה, וזה: ויברך אותו שם, שהי' מתחנן להמתין לו ולא רצה, בעוד ששרו של עשו מיאן בכך שהברכה תחול על יעקב ובניו בחו"ל, לפיכך בכה ויתחנן לו בית אל ימצאנו, שרק בבית אל שהיא בא"י תחול עליו הברכה, הי' יעקב אבינו עמד על כך שיסכים על הברכות דווקא בחו"ל, בכדי שתחול הברכה גם שם, וכך הי' קיום לכלל ישראל בתקופת הגלות, ועל כרחו הודה לו עליה, ובסופו של דבר ברכו המלאך בחו"ל ויברך אותו שם. (כ"ק מרן מהר"ד ז"ע)

ועוד י"ל, דרצונו של המלאך הי' שהברכה תהי' מוגבלת, ותחול רק על אנשי המעלה, המכונים ישראל, ולכן בית אל ימצאנו ושם ידבר עמו לפי שבבית אל עתיד הקב"ה לשנות את שם יעקב לשם ישראל, אמנם יעקב אבינו עמד על דעתו שהברכה תהי' ללא גבול, ואף פשוטי העם המכונים בשם יעקב יהיו

סיפור על פרשת השבוע

את הארץ אשר נתתי לאברהם וליצחק לך אתננה וגו' (לה, יב) הרה"ק רבי אברהם דוב מאוריטש זי"ע בעמח"ס "בת עין" (תק"כ-י"ב כסליו תר"א) בספרו עומד על גודל ערכה של אר"י, ורואה אותה בתור "מעון לשכינה" עד ש"האדם בעצמו אף הפשוט ביותר יכול לראות ולחוש את גודל הקדושה הממלאה כל פינה ואפשר לו להשיגה בשלימות" (ב"ע לך). ולא עוד: "כשאדם אוכל מפירות אר"י שהם ז' המינים שנסתבחה בהם אר"י ואוכל אותם בקדושת הגוף מעורר שבעה מדות עליונות ונקשר ונדבק לבחינת קדושה וכו'" (ב"ע בהר). באהבתו הנכספת לאר"י ענד אותה כעטרה לראש ספרו בכללה עם שם הספר כאשר כה דבריו: "קראתי שם הספר "בת עין"..." מפני שהכנסתי בהכתבים קדושת אר"י אשר עיני ה' אלווקר בה תמיד" (בהקדמת המבלה"ד דפוס זיטומי). לאור כל הנ"ל לא לפלא היה שבעת הדפסת הספר הראשונה הזהיר הרה"ק רבי ישראל מריזין זי"ע את המדפיסים לבל יעזו להדפיס הספר המקודש המלא על גדותיו בעיני קדושת אר"י - בחו"ל, רק להדפיס הספר המקודש באר"י, בה ראה רבינו חזות הכל ופנת יסוד לגאולתנו המקווה. אצל הרה"ק רבי אהרן מטשערנוביל זי"ע לא ירד ספרו הק' "בת עין" מעל השלחן. ובאותה העת היה אסור להחזיק את הספר בבית, כי נדפס בלא רשיון הצנזור. פ"א עבר שר גדול הממונה על עירנו, ונכנס לבית הרב. והיה השר רגיל כשנכנס לבתי ישראל לקבל מהם מתת שוחז, כשנכנס אחרי ראה את הספר בת עין על השולחן ולקחו, וכראה הרב כן רדף בעצמו חשירו וחטף את הספר מתחת ידו, ורץ בחזרה, ואמר: הספר הזה אי אפשר להניח שיהיה אצלו. **כמ"כ פעם** הביאו לו במתנה מלבוש של רבינו ממשי ישן, והיו בו קרעים בשרוול. ושלח אחרי החייט שיבוא לביתו לתקנו, ולא רצה לתיתו לחייט לביתו מחמת יקרתו בעיניו. וגם הזהירו שחלילה לו מלחתוך סביב הקריעה כנהוג, רק יניח המטלית עליה בכדי שלא ילך לאיבוד שום דבר ממנו. **פעם** אחת היה בעיר

פלאוונא מוכר ספרים אחד, והיה בידו ספר "בת עין" על התורה. והשו"ב דשם הסתכל בתוך הספר, והבין מתוכו שהמחבר היה אדם גדול וקנה הספר. אח"כ נסע המוכר ספרים מפה לראדאמסק ובא לה"תפארת שלמה" והראה לו איזה ספרים לקנות, וסיפר להרה"ק שהיה בידו ספר "בת עין" והשו"ב מפלאוונא קנה הספר. מיד צוה הרה"ק זי"ע למשמשו ר' אברהם לייב ז"ל שיסע לשם ולבקש ממנו שישלח לו הספר הזה בשאלה. ר' אברהם לייב ז"ל בא לשו"ב ז"ל ובקש ממנו בשם אדמו"ר זצ"ל שישאל לו הספר, השו"ב ז"ל נתן לו תיכף הספר כבקשתו, ואחרי שבוע אחד היה השו"ב ז"ל משובתי שב"ק בראדאמסק אצל הרה"ק זי"ע ביום א' בבקר כאשר היה עוד האדמו"ר זצ"ל בביהמ"ד מלווה בטו"ת אחר התפלה קרב אליו השו"ב ז"ל ורצה ליקח ממנו פרידת שלום, ואז בקש הרה"ק זי"ע שיניח עוד אצלו הספר על משך איזה שבועות, וכאשר הבין השו"ב ז"ל כי הספר הזה הוא בחשיבות אצל הרה"ק זי"ע בקש ממנו מאד שיכבדו הרה"ק ליקח ממנו הספר הזה במתנה, וכאשר שמע הרה"ק זצ"ל זאת צהלה פניו מאד ואמר בבדיחותא בחון נא עתה אפילו אם תתן לי ח"י זהובים בעד הספר לא אמכרנו לך, וצוה מיד ליתן יי"ש ומיני מגדניות וכדל כולם עם יי"ש ומגדניות וכולם שתו לחיים כמו על שמחה. אחר ששתו כולם אמר להם עתה אספר לכם הענין של הספר הזה, מחבר הספר הזה היה צדיק גדול ונורא "פון די פארציטישע יודען" (התפא"ש בלשון כזה כוונתו היה על צדיק גדול מאד שנשמה בבוהה), והוא היה בזמן הרבי ר' בער מראדאשיץ זי"ע והיה דר בארץ רוסיה בעיר אורוטיש. ותמיד היה חשקי לנסוע אליו ולהכיר אך מחמת מרחק המקום לא נסעתי אליו ונפטר בלא בנים ר"ל. והספר הזה נדפס במספר קטן רק איזה מאות ספרים עבור אנשי שלומי שנשארו ברוסיה. והצדיק הזה נסע לארץ ישראל ונפטר שם. ועי"י סיבה בא הספר לכאן. וסיים בזה"ל בני אברהם ישכר בער נקרא על שמו.

משל ונמשל על פרשת השבוע

האדם מעט מגדולת הבורא ב"ה, ואוחזו חיל ורעדה יותר על חטאתו אשר חטא להם הגדול ב"ה, ואז הקב"ה מנשאו עוד יותר להשפיע לו חכמה להבין עוד קצת יותר מגדולתו ית', בכל פעם יש לו עי"ז עיגום נפש וזעזע יותר אשר חטא למלך הגדול אשר אין סוף לגדולתו. וזה, אל נקמות ד', שנוקם במי שחוטא כנגדו, וכיצד הוא נוקם, אל נקמות הופיע, עיי שהוא מופיע להבעל תשובה מכבודו ומראה לו מגדולתו ומיקרו, ועי"ז מתמרמר בנפשו עד כלות הנפש. עכדה"ק **והנה מקודם** נקרא יעקב בשם "יעקב" המרמז על קטנות לשון עקב רגלים כמבואר במדרש, ואח"כ קרא לו הקב"ה ישראל לשון שררה כי שרית עם אלקים ואנשים. ויעקב כשנתגדל במעלה גדולה כזו, לא זחה דעתו עליו ח"ו, רק אדרבה נתקטן עוד יותר בעיניו באשר זכה לגדולת קרבות הקב"ה, וכמו שאמרו רז"ל אתם המעט, שביורה שאני משפיע גדולה לכם אתם ממעטים עצמיכם. ובכן כשהשיג יעקב מדרגת השררה עד ששנתנה שמו בשביל זה, נקטן בעיניו עוד יותר. ונמצא דנהי שיעקב נקרא ישראל מלשון שררות שנתעלה מאד, מ"מ לפי ידיעתו שהשיג בגדולת הבורא נעשה יותר לבחינת עקב, והוא בדרגת יעקב עוד יותר מקדם. ולכן שפיר שייך לקרותו יעקב אף אחר התגדלו בשם ישראל (דברי חיים)

לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך. (לה, יז) **מקשיני העולם** מה נשתנה יעקב מאברהם שהקורא לאברהם אברם עובר בעשה כיון שהקב"ה שינה את שמו, משא"כ בעיקב רשאים לקרותו יעקב אף שנתנה שמו, ודברי רז"ל ידועים, ועיין אור החיים הקדוש ונראה עפ"מ שכתב הבעש"ט הק' זי"ע לפרש הפסוק אל נקמות ד' אל נקמות הופיע, וביאר **במשל** לנער קטן שזרק פעם אבן על המלך, כי לא ידע מהות וגדולת המלך, איך להוקירו כערכו הרם ולא הבין ענין מוראה של מלכות לקח אותו המלך לחצרו, ונתן אותו ליד מורים שלימדוהו להיות משכיל בנימוסי סריסי המלך. והי' בהיות הנער מבין קצת גדולת המלך טובו, בא והתפלל לפניו שישא פשעו כי לא הכיר בכבודו עד השתא, ועתה הוא מכיר מעט גדולתו ומבין עוצם עונו. לא השיב לו המלך כלום, רק הלך ועשהו לאחד ממשרתיו. ומאוחר יותר מינהו לשר באיזה מקום, ואח"כ וילך המלך והגביהו ונשאו מעל כל השרים, אז הכביד בעיניו פשעו יותר ויותר עד כלות הנפש. **והנמשל**, כי האדם בחטאו אינו מבין את מי ניאץ ולמי חטא, וכשהוא שב מעט בתשובה, אז הקב"ה ברוב רחמיים מקבל שבים, והיות שקיי"ל תשובה תולה ויסורין מכפרים עון, לזה מענישו הקב"ה בזה שמראה לו רוב גדולתו חבתו וטובו. ובראות

יומא דהילולא

הרה"ק רבי דוד טווערסקי מסקווירא זי"ע נלב"ע ט"ו כסלו תר"פ

געווען נאך שריפת חמץ" - עס איז שוין ביי מיר אין שטוב "גאר" קיין חמץ נישט געווען [פי ענין של חטא ועוון]. **ביום השמיני שביעי של פסח** - נכנס לבריתו של אברהם אבינו ע"ה, ביום בו חל היוםא דהילולא של זקינו הרה"ק רבי דוד לייקעס זי"ע (חותנו של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע), וסיפר אביו הק':

הרה"ק רבי דוד מסקווירא זי"ע נולד ביום י"ד ניסן ערב פסח, שנת תר"ח לפ"ק לאביו הרה"ק רבי יצחק מסקווירא זי"ע, ולאמו הרבנית חנה סימא ע"ה (זיו"ש של אביו הק') בת הרה"ק רבי צבי מסקווירא זי"ע בן הרה"ק רבי אהרן מטטיטוב זי"ע בן הרה"ק רבי צבי זי"ע בן הבעש"ט הק' זי"ע. בהזדמנות אחת [דרכו בקודש

בקול צהלה ורינה וברגשי גיל ושמחה, נשגר בזה מעומקא דליבא, ברכת מזלא טבא וגדיא יאה להרה"ג ר' שלמה שטראוס שליט"א עורך "העלוך הנוכחי" העמל ללא ליאות, להוציא מתחת ידו דבר נאה ומתוקן, לזכות את הרבים, ולהפיצו בכל רחבי תבל, ברוב פאר והדר לרגל נשואי בתו הכלה החשובה תחי' עב"ג הבה"ח המופלג בתוי"ש כמר צבי אלימלך נ"ו

בן הרה"ג ר' יואל בן ציון וועבער שליט"א אב"י במונטריאל

יהא רעווא מקמי שמיא שהזיווג יעלה יפה, לתפארת המשפחות הרוממות, ויזכו לקשר של קיימא ולהקים את ביתם על אדני התורה והחסידות ולבנים ובני בנים ההולכים בדרכי אבות לשם ולתפארת, מתוך רוב שמחה ונחת וכל טוב, ותזכה להמשיך להפיץ ולהגדיל תורה ולהאדירה עוד רבות בשנים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא לאויש"ט אמן המברך בשם המערכת ידיך עוז מנחם הלל רובינשטיין

מזלא טבא וגדיא יאה להגדיב הנכבד הרה"ח ר' חיים לייב כהנא שליט"א ולסבים החשובים של הכלה תחי' הרה"ג ר' שמעון טייטלבוים שליט"א והרה"ג ר' צבי זיגלמן שליט"א לרגל נשואי בנו-נכדם הבה"ח המצוי אהרן נ"י עב"ג הכלה החשובה תחי' בת הרה"ח ר' חיים יעקב זיגלמן שליט"א יה"ר שיעלה הזיווג יפה לשם לתפארת ולתהלה דורות ישרים מבורכים ותרוו מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא לאויש"ט אמן [החתונה תתקיים א"ה ביום שני פרשת וישב אור לח"ז כסלו תשע"ד באולם "נחלת יהודה" רח זובר שלום 6 קרית בעלזא ירושלים]

ברכת מזל טוב להרה"ג ר' יצחק שלום כ"ץ שליט"א דומ"ץ דקהלותינו הק' ולאביי החשוב הרה"ח ר' מנחם דוב כ"ץ שליט"א ולחותנו החשוב הרה"ח ר' מרדכי יחזקאל דמן שליט"א ולסב החשוב של הכלה תחי' הרה"ח ר' מרדכי דוד צוויבל שליט"א לרגל נשואי בנו-נכדם הבה"ח המצוי שלמה נ"י עב"ג הכלה החשובה תחי' בת הרה"ג ר' אפרים פישל רויטמן שליט"א יה"ר שיעלה הזיווג יפה לשם לתפארת ולתהלה דורות ישרים מבורכים ותרוו מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא לאויש"ט אמן [החתונה תתקיים א"ה ביום ב פרשת וישב אור לח"ז כסלו תשע"ד באולם "נחלת יהודה" רח זובר שלום 6 קרית בעלזא ירושלים]

בשיר ושבח נברך בידידות ובחיבה לידידינו בנש"ק הרה"ח ר' חיים לייב כהנא שליט"א וב"ב תחי' לרגל נשואי בנם הבה"ח המצוי אהרן נ"י יה"ר שיעלה הזיווג יפה עץ פרי עושה פרי לשם לתפארת ולתהלה דורות ישרים מבורכים ותרוו מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא לאויש"ט אמן. המברכים ידיך עוז הרשל קליין ומשפחתו

מזלא טבא וגדיא יאה להמחותנים החשובים הרה"ג ר' שלמה שטראוס שליט"א לנשואי בתו הכלה החשובה תחי' והרה"ג ר' יואל בן ציון וועבער שליט"א לנשואי בנו הבה"ח המצוי צבי אלימלך נ"י ולסבים החשובים הרה"ח ר' צבי אליהו שטראוס שליט"א והרב החסיד ר' יעקב לענער שליט"א תחי' לנשואי נכדם יה"ר שיעלה הזיווג יפה לשם לתפארת ולתהלה דורות ישרים מבורכים ותרוו מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא לאויש"ט אמן. [החתונה תתקיים א"ה ביום ה פרשת וישב אור לח"ז כסלו תשע"ד באולם "נחלת יהודה" רח זובר שלום 6 קרית בעלזא ירושלים]

ברכת מזל טוב להרה"ח ר' חיים יונה מנדלוביץ שליט"א ולאביי החשוב הרה"ח ר' יעקב יצחק מאנדלאויטש שליט"א ולסב החשוב של הכלה תחי' העסקן הרה"ח ר' זאב פרסטר שליט"א לרגל נשואי בנו-נכדם הבה"ח המצוי שמואל משה מנחם נ"י עב"ג הכלה החשובה תחי' בת הרה"ח אהרן גרינוואלד שליט"א יה"ר שיעלה הזיווג יפה לשם לתפארת ולתהלה דורות ישרים מבורכים ותרוו מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה לאויש"ט אמן [החתונה תתקיים א"ה ביום ד פרשת וישב אור לח"ז כסלו תשע"ד באולם "נחלת יהודה" רח זובר שלום 6 קרית בעלזא ירושלים]

מזלא טבא וגדיא יאה להרה"ח ר' עזריאל נפתלי זינגער שליט"א ולאביי החשוב הרה"ח ר' ישראל דוד זינגר שליט"א ברו פארק ולסבים החשובים של הכלה תחי' הרה"ח ר' דוד ברנשטיין שליט"א והרה"ח ר' אשר רוזנר שליט"א לרגל נשואי בתו-נכדם הכלה החשובה תחי' עב"ג הבה"ח המצוי נחמ"ל נ"ו בן הרה"ח ר' משה אהרן ברנשטיין שליט"א יה"ר שיעלה הזיווג יפה לשם לתפארת ולתהלה דורות ישרים מבורכים ותרוו מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה אמן

לעלוי נשמת האשה החשובה מרת שיינדל מנוחה ע"ה בת הרה"ח ר' יהושע ז"ל נפטרה ח"י כסלו תשע"ב תנצב"ה הונצחה ע"י בנה הרה"ח ר' זעליג וואלף וואלדמאן שליט"א

לעלוי נשמת הוריניו היקרים הרה"ח ר' מיכאל זינגר ז"ל בן הרה"ח ר' יצחק ז"ל נלב"ע י"ג כסלו וזוגתו האשה החשובה מרת יהודית יענטא ע"ה בת הרה"ח ר' פסח ז"ל נפטרה י"ז כסלו תנצב"ה הונצחו ע"י הבנים החשובים הרב ר' יצחק פסח שליט"א ירושלים והרה"ח ר' ישראל דוד שליט"א והרה"ח ר' שלמה צבי זינגר שליט"א

לעלוי נשמת האשה החשובה מרת חיה שרה ברגר ע"ה בת הרה"ח ר' מרדכי ז"ל אשת שיבדלחט"א הרה"ח ר' שמואל ארי' שליט"א נפטרה י"ז כסלו תשע"ב הונצחה ע"י בניה החשובים שיחיו

לעילוי נשמת הרה"ח ר' אברהם יעקב ז"ל בן הרה"ח ר' נפתלי ז"ל מאשקאוויטש נלב"ע י" כסלו תשע"ג הונצחה ע"י משפחתו החשובה שיחיו

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת אסתר ראוץ ע"ה אשת הרב החסיד ר' זיידא נחמן צבי ז"ל בת הגה"צ רבי מרדכי יעקב ברייש זצ"ל אב"ד צייק יע"ו נפטרה כ"ח תמוז תשע"ג הונצחה ע"י משפחתו החשובה שיחיו

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת ניסל פריעד ע"ה בת הרה"ח ר' אביגדור ז"ל אשת שיבדלחט"א הרב החסיד הממו' ר' אלכסנדר פריעד שליט"א נפטרה כ"ה אלול תשע"ג הונצחה ע"י משפחתו החשובה שיחיו

לעילוי נשמת הרה"ח ר' ישראל חיים ז"ל בן הרה"ח ר' דוד רובינשטיין ז"ל ולע"נ זוגתו האשה החשובה מרת צפורה מרים ע"ה בת הרה"ח ר' מנחם הלל ז"ל

לעילוי נשמת הרה"ח ר' דוד יוסף אונגר ז"ל בן הרה"ח ר' אברהם יהודה ז"ל ולע"נ זוגתו האשה החשובה מרת רבקה ע"ה בת הרה"ח ר' יוסף ז"ל

לעילוי נשמת הגה"ח ר' ישכר דוב יעקוביץ ז"ל בתה"צ נאב"ד ווארקעט רבי שמעון יחזקאל זצוק"ל ולע"נ הרה"ח ר' אליעזר צבי ז"ל בן הרה"ח ר' נתן בנימין ז"ל ולע"נ האשה החשובה מרת הענדיל ע"ה בת הרה"ח ר' יוסף מאיר ז"ל

לעילוי נשמת לע"נ הרה"ח ר' אליעזר שטיסל ז"ל בן הרה"ח ר' מנחם צבי ז"ל וזוגתו האשה החשובה מרת שיינדל ע"ה בת הרה"ח ר' משה ז"ל הונצחו ע"י בנם הרה"ח ר' אשר שליט"א

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת רבקה פיגאל איגל ע"ה בת הגה"ח ר' שמחה בונים בויס ז"ל הונצחו ע"י בני משפחתו שיחיו

לעילוי נשמת הרה"ח ר' מנחם מנדל ז"ל בן הרה"ח ר' ישראל וועטנשטיין ז"ל נלב"ע כ"ז אדר תשע"ג הונצח ע"י בנו הרה"ג ר' אהרן אליהו וועטנשטיין שליט"א ראש כולל ח"מ ירושלים תובב"א

לעילוי נשמת הרה"ג ר' יהודה זיגלמן ז"ל בן הרה"ח ר' נחמן ז"ל וזוגתו האשה החשובה מרת אסתר ע"ה בת הרה"ח ר' משה יהודה ז"ל הונצחו ע"י בנם הרה"ח ר' ישראל זיגלמן שליט"א